

Lantbruksnytt

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

En tidning för dig på landsbygden

Nr 1 Maj 2021

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Bygdemedel till glädje för många

Foto: Johnny Andersson

Bygdemedel är pengar som kan sökas i bygder som påverkats av utbyggnaden av vattenkraft. Pengarna ska i första hand gå till reparationer av skador som uppkommit på grund av vattenregleringen. Utöver detta kan föreningar söka bygdemedel för fasta investeringar som är till allmän nytta i bygden. Föreningarna kan max få 50 % av godkända kostnader.

Vattendrag i Halland

Länsstyrelsen i Halland förvaltar bygdemedel för Boaforsens kraftverk i Ätran, Nissans Vattenregleringsfond och Färgensjöarnas Vattenregleringsfond. Här är några exempel på föreningar som fått bygdemedel under de senaste åren, till glädje för många.

Vandringsleden Gula spåret i Femsjö har rustats upp

Gula spåret är en fyra km lång vandringsled med två kortare slingor från spåret. Leden utgår från Femsjö skola vid en åttakantig byggnad, som även fungerar som en obemannad turistinformation. Spåret är mycket populärt och en del av så kallat lärande turism kring bygden. Leden går till stor del i Femsjö kyrkoreservat med Dullaberget, ett Natura 2000-område. Stiftelsen Femsjö skola har under 2020 fått medel för ombyggnad av en spångad del genom fuktiga partier.

Ätrons idrottsförening har fått fyra nya snökanoner

Ätrons IF har sedan många år tillbaka utvecklat och drivit Ätrons skid-anläggning, en populär vinterdestination för både barnfamiljer och

skidmotionärer. På de fyra nya snökanonerna sitter eldrivna luftkompressorer, vilket är positivt för miljön då man inte längre behöver diesel.

Spåren börjar vid Ätrons nya idrottsplats och är mellan 1-3 km beroende på snötillgång. Vallbod och skiduthyrning finns. Grillplats finns i anslutning till parkeringen.

Dan-Olof Nilsson, Ätrons IF, framför de nya snökanonerna. Foto: Ingvor Johansson

Nytt vägräcke utmed Boadammen

Boadammen, som gett namn åt Boaforsens vattenregleringsfond, var klar 1964 uppströms Yngeredsfors kraftverk i Ätran. Nu behöver ett 1500 meter långt vägräcke bytas ut.

Foto: Bengt Karlsson

Nytt vägräcke behövs utmed Boadammen.

Nya älgbanor i Torupstrakten

Nu lever skogens vilt farligt då det går att träna upp sitt skytte på två renoverade älgbanor, i Kamsjö och Mjälähult, båda utanför Torup. Torups Jaktvårdsförening och JRF Landsbygdens Jägare har båda fått bidrag till 80-meters banor för installation av rörligt viltmål s.k. Running Target.

Foto: Jan Norrman

Renovering av älgskyttebana i Mjälähult

Det har varit stort söktryck på bygdemedlen de senaste åren och många föreningar har fått bidrag. Det innebär att det inte finns så mycket medel kvar i fonderna och att årets avsättning nu är uppbokad.

Föreningar i Hylte har renoverat byggnader

Hylte Hembygds-krets har samordnat bland annat renovering av Klockaregården, nytt halmtak på ladugård på Lindekullen och byte till luftvärmepump på Friesmuséet.

Byte av halmtak på ladugården på Lindekullen i Hyltebruk. Foto: Bo Westman

Föreningar som fått bygdemedel:

- Landeryds GoIF till renovering av klubbstugan vid Linnehov.
- Föreningen Landeryds Järnvägsmuseum till skyltning av järnvägshistorisk promenadslinga.
- Hylte Hembygds-krets bland annat till renovering av Klockaregården, skorsten på Kambostugan, byte av halmtak på ladugård på Lindekullen, luftvärmepump till Friesmuséet med mera.
- Torups Jaktvårdsförening till renovering av älgskyttebana i Kamsjö.
- Unnaryds Pistolskytteklubb till installation av digitala skjutbanor.
- Rydöbruks Samhällsförening till tak på Rydögården.
- Klubb Liften i Unnaryd till renovering av skidliften.
- Ätrands IF till 4 nya snökanoner på idrottsplatsen i Ätran.
- Mjälähults bygdegård till 12 nya fönster.
- Landsbygdens jägare till renovering av sin älgskyttebana i Mjälähult.
- Stiftelsen Femsjö skola till renovering av vandringsleden Gula spåret.
- Torups Hembygdsförening till renovering av Hinnakullstugan och brunn på Lintalund.
- Femsjö hembygdsförening till lagfartskostnader till hembygdsstuga.
- Gunnarps hembygdsförening till ny hembygdsbok "Elever och lärare i Gunnarps skolor".
- Gällsås Vägförening till nytt vägräcke utmed Boadammens NV sida.

Blir 2021 ett e-handelsår i Sverige?

Vi hör mycket om digitala affärer och e-handel idag. För att få lite information kontaktade vi Johan Romberg. Han arbetar som e-handelskonsult för Länsstyrelsen i Halland.

Vad gör en e-handelskonsult?

- Jag hjälper företag med just e-handel. Det kan vara företag som står i startgroparna med en ny produkt, eller en etablerad butik som behöver hjälp med att nå ut till en ny kundgrupp. I de flesta fall handlar det om företag som har eller haft en butik och behöver förnya sig, berättar Johan.

Vad bör man tänka på som mindre företagare idag?

- Jag tror att alla som idag bedriver företag kan ha nytta av att på ett eller annat sätt erbjuda sina tjänster på nätet. Ser vi på hur sociala medier agerar idag så skickar det en tydlig signal. Ta Facebook som ett exempel, de erbjuder en plattform för just e-handel samtidigt som de gör det svårare för befintliga företag på facebook att skicka sina besökare till webbplatser utanför Facebook.

Det låter lite snårigt detta, är det inte svårt?

- Allt är svårt till en början. Skämt

och sido, det är där jag som konsult kommer in och kan hjälpa till. Alla bör på ett eller annat sätt erbjuda sina produkter och tjänster online! Det är inte så dyrt som det var förr heller. Du kan komma igång med en webbshop på mindre än en vecka och det kan kosta från några tusenlappar och uppåt. Länsstyrelsen har just nu subventionerad rådgivning till företag på landsbygden som vill veta mer och/eller starta upp e-handel.

Vad är ditt senaste projekt?

- Jag har hjälpt ett företag i Halland med att tänka nytt för att optimera sina resurser.

Bakgrunden till uppdraget var ett företag som säljer hästar. Just hästförsäljningen var en ny produkt i deras utbud. Personal fick lägga väldigt mycket tid på att svara på frågor, möta upp spekulanter och ordna visningar. Oftast ledde inte dessa kontakter till något sälj. Då kom idén fram med en avgift för att se hästarna.

I korta drag handlade det om att du som spekulant betalar en avgift via nätet för att få se hästen och diskutera köp. Om köpet går igenom dras avgiften av på köpesumman.

Här var mitt uppdrag som konsult att göra en skiss på upplägget, ta fram nödvändig dokumentation och komma med idéer på leverantörer av betaltjänst med mera.

Ett sista råd till läsarna?

- Våga prova att starta online försäljning. Det är relativt billigt, jämfört med traditionell försäljning. Tänk brett, vad säljer du idag och hur gör du det och går det att kombinera?

Just lokalt producerade produkter och tjänster med en högre kvalitet, är saker jag ser som trender idag, speciellt på vissa ställen i Sverige. Vi ser att frakterna från utlandet blir dyrare, det kan bli en räddning för svenska produkter. Just logistik och transporter är viktigt när man pratar e-handel och är något som intresserar mig mycket, avslutar Johan.

Text: Ingvor Johansson

Vill du veta mer om e-handel eller få hjälp med att starta upp e-handel i ditt företag? Länsstyrelsen erbjuder rådgivningar digitalt eller på företaget, enskilt eller i grupp.

Miss inte grupprådgivningarna 25 eller 27 maj, Landsbygdsprogrammet bekostar 70 %.

Kontakt:

Ingvor Johansson, 010-224 33 93
Johan Romberg, 070-236 61 13

Starta Livsmedelsverksamhet

Johanna Eriksson arbetar som rådgivare på Länsstyrelsen i Västra Götaland. Johanna leder kursen Starta livsmedelsverksamhet i samarbete med Länsstyrelsen i Halland. Hennes uppgift är att stötta småskaliga livsmedelsföretagare så att de livsmedel som produceras håller en hög hygienisk kvalitet och att livsmedelslagen följs. Här nedan svarar Johanna på några viktiga frågor:

Varför är det bra att börja med en kurs när man ska starta livsmedelsverksamhet?

Det är mycket att sätta sig in i när man ska starta en livsmedelsverksamhet. Då är livsmedelslagstiftningen bara en del i hela företagandet. Att vara med på en kurs ger dig en bra inblick i livsmedelslagstiftningen, hur kontrollen är uppdelad, vilka myndigheter som behöver kontaktas samt hur man tänker flöden och vilka material som finns att välja på till sin livsmedelslokal. En annan bra sak med kurserna är att det är en liten grupp med framför allt blivande livsmedelsföretagare som är i samma sits som du själv.

Vad är ditt bästa tips vid start av en livsmedelsverksamhet?

Läs på och sätt dig in i vad som gäller och skaffa dig kunskap i livsmedelssäkerhet. Tänk på flödena när du planerar din livsmedelslokal – hur förflyttas råvaror, färdiga livsmedel och personal genom lokalerna? Kom ihåg att kontakta kontrollmyndigheten, som i de flesta fall är miljökontoret i din kommun, för att registrera din livsmedelsverksamhet.

På vilken nivå ligger din kurs?

Det är en grundläggande nivå. Kurserna brukar bestå av deltagare med olika verksamhetsinriktningar. En del är redan igång medan andra har planer på att starta och vill veta mer om vad som gäller. Det brukar bli en väldigt bra mix där alla får med sig något och dessutom skapas nätverk som går att dra nytta av. Du kan även få enskild rådgivning där man kan gå mer på djupet och titta på just din verksamhet.

Kursen i Starta livsmedelsverksamhet reder ut vilka tillstånd som behövs, vilken kontrollmyndighet som är aktuell och vad man behöver tänka på när det gäller flöden och inredning. Om du är intresserad av att gå en kurs, kontakta Ingvor Johansson 010-224 33 93.

En liten äng...

Gårdsmiljöer och trädgårdar kan tillföra mycket för att öka mångfalden. Låt en del av gräsmattan växa och bli till en äng.

Plantera gärna krokusar och andra tidigblommande lökväxter som erbjuder mat för hungriga humledrottningar som just kommit ut från sina övervintringsplatser. Klipp gärna gräset runt din lilla äng om du är rädd att det skall se slarvigt ut. Då framgår det att du avsiktligt sparat den här delen, som en oas för det vilda myllret.

Kryddväxter och buskar

Genom att plantera kryddväxter som kungsmymta, isop och timjan får du ännu fler humlor och fjärilar att trivas i din trädgård. Och med buskar och kanske en häck kan du skapa

Krokusar erbjuder mat till humledrottningar.

vindskyddade miljöer för insekter och boplatser och skydd åt fåglar. Om du även ställer ut grunda vattenskålar med stenar i kan fåglar och insekter släcka sin törst varma sommardagar.

Gamla träd

Spara gamla träd i trädgården eller i gårdsmiljön, om du kan. Dessa gamla träd, med sina barksprickor och en mängd andra små skrymslen rymmer många små miljöer där olika smådjur kan leva och hitta föda. Och har du många olika miljöer i din närhet så kan du få många olika gäster.

Njut av att uppleva myllret

Och visst är det spännande att få besök av olika humlor, fjärilar och fåglar på hemmaplan. Så glöm inte att ta med din kaffekopp ut en solig morgon och se vilka gäster som kommit på besök till din inbjudande lilla äng, eller fladdrar runt dina kryddväxtkrukor. Att sitta en vårmorgon och höra humlesurret från krokusarna eller från det gamla äppelträdets krona är ljuv musik för själen.

Text: Anna Carina Eriksson

KomUT i skogen - nytt webbkursutbud

Länsstyrelserna i Halland och Västra Götaland kommer att ge kurser öppna för alla om kulturmiljöhänsyn i skogen. KomUT lanseras i höst och om det är möjligt ska även fältkurser hållas.

Projektledare är Roger Nyqvist, arkeolog som senast jobbat på Skogsstyrelsen med uppföljning av hur skogsbruket påverkar kulturmiljön. Tyvärr minskar inte skadorna på fornlämningar så vi tror en kompetenshöjning behövs för alla som berörs i sitt arbete i skogen. Utbildningen är tretton fristående moduler på webben med föreläsningar med bilder och filmer.

Modulerna behandlar till exempel:

- hur ska man göra rätt i skogen i förhållande till forn- och kulturlämningar?
- vilka lagar mer än skogsvårdslagen styr?

Målgruppen för kurserna är alla som utför arbete i skogen

Ett mål med kursen är att speciellt markägare får rätt och tillräcklig kunskap om lämningar i skogen eftersom de har ansvaret för att und-

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

vika skador på forn- och kulturlämningar. Dessutom är alla som utför arbete i skogen en viktig målgrupp. I Halland finns 19 000 registrerade lämningar i Fornsök och av dessa är 8000 fornlämningar skyddade av kulturmiljölagen. Övriga skyddas av skogsvårdslagen. Ungefär 5 % av skogsmarken har olika typer av lämningar. Kurserna ska förklara varför alla dessa ska bevaras och vilket brukat landskap de representerar. Det finns i fornlämningsregistret en mängd punkter och ytor som är både forn- och kulturlämningar, men det är endast de synliga och tydliga lämningarna i ett stort och komplext kulturlandskap vars användning under mer än tiotusen år har mycket fler spår att tyda och förklara än de vi hittills registrerat.

Skogslokaler med kulturspår

Tillsammans med hembygdsföreningarna ska skogslokaler med speciella teman väljas ut. Dessa ska tillgängliggöras för egenstudier och organiserade vandringar. Miljöerna ska innehålla till exempel: äldre markanvändning, vägar, ödegårdar, fossila åkrar och torp eller gravar och röjningsrösen. Det kan vara spår från järnhantering, kolframställning,

vattenkraft och skvaltkvarnar. Hamlade träd, vårdträd och kulturväxter kan vara ett tema om så kallade biologiska kulturarv. De historiska kartorna på Lantmäteriet är en stor kunskapskälla så att många strukturer i landskapet kan förklaras och dateras. Förutom ålder, bruk och övergivenhet är årtalet 1850 en skiljelinje mellan forn- och kulturlämningar. Detta ska kurserna klarlägga och visa ute i landskapet.

Kurser startar i höst

Kurserna är för alla och de kommer bland annat finnas på länsstyrelserna i Hallands och Västra Götalands hemsidor. Förhoppningsvis börjar det tidigt i höst och då kommer även inbjudan till fältvandringar, beroende av hur pandemin utvecklas.

”-Vi ska öka kunskapen om forn- och kulturlämningar i skogen och lära ut hur man ska visa hänsyn till dessa i ett hållbart skogsbruk.”

Roger Nyqvist

Text: Lena Berglund

Fornsök är vårt fornlämningsregister som är tillgängligt på:

www.fornsok.se

Nya regler för ekologiskt utsäde

Från och med den 1 januari 2022 gäller nya regler för ekologisk produktion. En av de största förändringarna gäller de nya reglerna för ekologiskt utsäde. Och det är viktigt att planera för detta redan nu under 2021.

Planerar du redan nu för utsädet 2022? Bra! Reglerna för odling av ekologiskt utsäde och annat växtförökningsmaterial (plantor, sticklingar och liknande) är enklare i år. Och den som vill odla ekologiskt växtförökningsmaterial under 2022 kan behöva ställa om sin mark i år. Att uppföröka utsäde på ekologisk mark eller på andra årets omställningsmark till ditt eget behov kan också vara intressant.

Ekologiskt utsäde skiljs från utsäde från omställningsmark

Nytt för 2022 är att man kommer skilja på ekologiskt utsäde och utsäde som kommer från mark som ligger under omställning. Precis som nu gäller att man får använda konventionellt kemiskt obehandlat utsäde till odling av ekologiskt utsäde och utsäde från omställningsmark.

- **Ekologiskt utsäde** är, för ettåriga växter, utsäde som kommer från gröda sådd på ekologisk mark. För fleråriga foderväxter kan ekologiskt utsäde skördas om det har gått minst 24 månader sedan marken började ställas om. Grödan ska också skördas tidigast under andra odlings-säsongen.

- **Utsäde under omställning** är utsäde som skördas tidigast 12 månader efter att omställningen av marken påbörjades. Om det gått kortare tid blir grödan konventionell. Utsäde under omställning kommer att produceras först under 2022.

Läs mer på Jordbruksverkets webbplats "odla utsäde".

Bara individuella undantag

I framtiden ska i första hand ekologiskt utsäde användas. Men om det ekologiska utsädet tar slut får utsäde under omställning användas. Från 2022 kommer odlare som inte får tag på ekologiskt växtförökningsmaterial att behöva ansöka om individuellt undantag för att få använda konventionellt obehandlat utsäde. Detaljerna om hur de individuella undantagen kommer att skötas är inte klara. Jordbruksverket återkommer med mer information senare. Det kommer fortsättningsvis bli mycket små möjligheter att tillämpa generella dispenser.

De nya reglerna för utsäde ska bidra till ökad utsädestillgång för ekologisk odling. Målet är att allt växtförökningsmaterial kan vara ekologiskt till år 2036. Ju större utbud av ekologiskt växtförökningsmaterial, desto färre undantag behöver sökas!

Text: Katarina Holstmark, Jordbruksverket

Läs mer

Håll dig uppdaterad genom att läsa om de nya reglerna för utsäde på Jordbruksverkets webbplats.

<https://jordbruksverket.se/vaxter/odling/utsade-och-registrering-av-vaxtsorter/odla-utsade>

Lär dig hantera en lie och sköta en äng. Anmäl intresse till sommarens träffar.

Du ska vara verksam i Halland som jordbrukare, entreprenör inom skog, trädgård eller jordbruk eller sköta en äng på landsbygden.

Anmäl ditt intresse så ser vi vilken efterfrågan som finns. Inbjudan kommer när vi planerat årets träffar. Skicka ditt namn, adress, eventuellt kundnummer, e-post och telefonnummer. Om du redan sköter en äng eller planerar att återuppta skötseln på en äng, ange gärna adressen till den aktuella ängen.

Senast 20 maj vill vi ha ditt svar. susanne.ahren@lansstyrelsen.se

Tvårvillkorskontroll - Undvik vanliga fel

Nytt år och ny kontrollsäsong. Några av er kommer under året få besök av landsbygdsenheten på Länsstyrelsen för en tvårvillkorskontroll. Vi vill göra er uppmärksamma på hur de vanligaste felen undviks.

Vem ansvarar för tvårvillkoren på gården?

Det är du som söker stöd som har ansvar för att tvårvillkoren följs i din jordbruksverksamhet och på all din jordbruksmark under hela stödåret.

Producerar du livsmedel?

Du som producerar livsmedel som tex kött, mjölk, ägg, grönsaker och spannmål ska registrera din anläggning hos Länsstyrelsen. På Länsstyrelsens hemsida under natur och landsbygd/livsmedel/livsmedelsproduktion finns mer information och du kan registrera din anläggning där via vår e-tjänst. Här ser du även om du redan är registrerad. Om du endast odlar eller föder upp djur för det egna hushållet behöver din anläggning inte registreras.

Om någon annans djur betar på din mark är du foderproducent.

Producerar du foder?

Du som producerar, bearbetar, lagrar, transporterar eller distribuerar foder ska registrera dig som foderföretagare. Detta gäller även dig som producerar eller lagrar foder för utfodring av djur på din egen gård eller om du endast har någon annans djur på bete. Den 1 januari 2021 tog Länsstyrelsen över registret för foderföretagare i primärproduktionen från Jordbruksverket. Det innebär att du ska anmäla din produktion och eventuella ändringar till Länsstyrelsen.

Sprids gödsel på dina marker?

Detta är ett område där vi tyvärr ser en hel del brister. Alla som använder gödsel på sina marker ska kunna visa hur de räknat fram gödselgivan och detta gäller oavsett företagets storlek. Beräkningen ska utgå från förväntad skörd och hänsyn ska tas till förfruktseffekt, stallgödselns långtidseffekt samt jordens mullhalt. För att räkna ut det används oftast en växtodlingsplan men det går även bra att använda annan typ av dokumentation. Det är viktigt att inga kolumner lämnas tomma, oavsett om det är en digital växtodlingsplan eller en enklare mall. Använd dig av

en nolla eller ett streck om kolumnen inte är aktuell. Enkla mallar finns på Jordbruksverkets hemsida under växter/odling/växtnäring/riktgivor och strategier för gödsling.

Används växtskyddsmedel på dina marker?

Ett vanligt fel är att kolumner lämnas tomma i sprutjournalen. Skriv ett streck eller en nolla om en kolumn inte är aktuell. Karenstid, sprutförare och korrekt namn på växtskyddsmedlet är exempel på uppgifter som det ofta blir avvikelser på. Både den som utför arbetet och den som är uppdragsgivare ska kunna visa dokumentationen vid en kontroll. Korrekt ifyllt sprutjournal är mycket viktigt. Säkrast är att använda en digital sprutjournal eller ladda ner från Säkert växtskydd under fliken Bibliotek på Jordbruksverkets hemsida.

Har du djur?

Reglerna ser lite olika ut beroende på vilket djurslag det gäller. Det viktiga för att undvika tvårvillkorsavdrag är att följa de regler som finns gällande djurskydd, märkning, journalföring och rapportering. Läs mer för respektive djurslag på Jordbruksverkets hemsida.

Text: Anna Johnsson och Linda Söderström

Kontakt:

Victoria Ragnmark 010-224 34 06
Victoria.ragnmark@lansstyrelsen.se

Parkslide - en invasiv art

Storvuxen och mycket spridningsbenägen - parkslide har gått från att vara en relativt okänd art för allmänheten till att bli en av de mest omtalade invasiva växterna på bara ett par år.

Parkslide har fått sitt rykte av en anledning, det är en tålig och seglivad växt som är svår att begränsa och nästan omöjlig att utrota. Växten kommer ursprungligen från Japan där den bland annat växer på vulkanslutningar. Den känns igen på sina karaktäristiska bambuliknande stjälkar som ofta är rödbruna till färgen. Bladen är äggformade med en avhuggen, tvär bladbas.

När det kommer till bekämpning finns det ingen helt säker metod för

att utrota parkslide. Om det handlar om ett äldre bestånd som inte sprider sig kraftigt är rekommendationen faktiskt att låta det vara. I de fall man väljer att försöka bekämpa växten bör man ha en mångårig plan och vara försiktig, annars är risken att bekämpningen leder till ökad spridning. En metod som kan lugna parkslide är att knäcka stjälkarna och lägga en tålig markduk över beståndet för att sedan täcka allt med minst 30 cm sand. Även kemisk behand-

ling med glyfosat har visat sig ha god effekt (tänk på att anlita en certifierad utförare vid kemisk behandling). Undvik alltid att gräva nära växten, det räcker att en mycket liten rot del kapas av för att en ny planta ska uppstå. Växtavfall från parkslide läggs i dubbla säckar och sorteras som brännbart, ej kompost.

Text: Emma Lundström

Besök gärna Naturvårdsverkets hemsida för att hålla dig uppdaterad på försök och bekämpningsmetoder.

Behörighet för växtskyddsmedel

Om din behörighet går ut i maj 2021 upphör den att gälla om du inte förnyar den senast 31 maj i år eller söker dispens från kravet att gå vidareutbildningen.

Personer som har tillstånd att använda växtskyddsmedel till och med 2021-05-31 kan söka dispens från att gå vidareutbildning. Vid en beviljad dispens förlängs tillståndet till 2022-05-31. Möjligheten att söka dispens från kravet att gå vidareutbildning gäller också de som redan fått en dispens till och med maj 2021.

Dispens från kravet att genomföra sin vidareutbildning är personlig och varje enskild måste personligen ansöka om dispens. Det går att an-

söka om dispens genom att skicka in nedanstående uppgifter till Jordbruksverket:

Skäl för dispensansökan, Namn, Personnummer, Adress och Telefonnummer. Ansökan om dispens skickas med e-post till: jordbruksverket@jordbruksverket.se

Det kan fortfarande finnas platser kvar på fortbildningarna 18-28 maj.

Kontakt:

Gun Wallnedal, 010-224 32 38

Nya Jobb - Levande landsbygd

Hagarnas Mejeri och Stall Långakärr är två verksamheter som fått EU:s stöd för investeringar inom Landsbygdsprogrammets fokusområden inom social och ekonomisk utveckling på landsbygden samt för förädling av livsmedel.

KRAV-certifierad dessertost

Hagarnas Mejeri, ett litet nystartat gårdsmejeri i Holm strax utanför Halmstad, drivs av Linda Pilcher och producerar mer än tio olika KRAV-certifierade dessertostar. Linda är civilingenjör inom kemiteknik och har lång erfarenhet från mejeriindustrin. Alla delar av osttillverkningen sker hantverksmässigt och Linda brinner starkt för processen att förädla ekologisk mjölk från en närliggande mjölkkobesättning till närproducerad ost. Hon känner korna som betar gräsmarkerna, hon kan hantverket med tillverkning, tvättning och lagring och hon vill ha en levande landsbygd där vi tar tillvara den fina mjölk som produceras.

Lindas 12 månaders Camelia fick silvermedalj vid SM i Mathantverk 2020.

Investering i mejeriutrustning

Linda sökte Landsbygdsprogrammets förädlingsstöd för nya jobb

när hon skulle starta sin verksamhet. Hon planerade att ändra om en byggnad hemma till mejerilokal och behövde investera i mejeriutrustning, ystkar, lager och kylrum till ostarna. Det var inte alldeles enkelt att söka stödet på Jordbruksverkets Mina sidor, men Linda hade hjälp av Trygghetsrådet vilket gjorde det lättare att få med allt som skulle skickas in. Det tog också rätt lång tid att få besked om stöd. Pengarna som fanns i Länsstyrelsens pott tog slut, sen kom nya pengar och då fick Linda ett positivt besked om att hon skulle få ersättning för 40% av investeringarna i godkända inventarier.

Kylrum för lagring av ostar

På Slottsmöllan i Halmstad fick Linda möjlighet att hyra en lokal som var anpassad för livsmedel och som kunde byggas om till två kylrum med olika temperatur och ett kylager. Olika ostar som ska lagras kräver olika klimat för mognad och kylrummen simulerar gammaldags jordkällare. Alla ostar lagras inte. Bland annat tillverkar Linda en KRAV-mozzarella och en halloumi-ost, som av de svenska gårdsmejerierna kallas Eldost.

Närproducerat

För Linda har det varit värdefullt att

ha stöttning från andra gårdsmejerier runt om i Sverige. Gårdsmejeristerna har ett forum, en facebookgrupp, där de kan få hjälp och tips av varandra för att få tag på utrustning och annat. Än så länge finns

En svensk KRAV-mozzarella

inte så många gårdsmejerier, men Linda är säker på att det kommer fler. Hon rekommenderar andra att söka EU-stöd när det går, men också att ta hjälp med ansökningen. Till sist återkommer Linda till det höga värdet vi har i fin mjölk, betade gräsmarker och en levande landsbygd. Hon är glad att hon får vara en del av landsbygdsutvecklingen och förädla närproducerade råvaror till en närproducerad produkt.

Fortsättning på nästa sida

En ny budget har fördelats till Halland för investerings- och förädlingsstöd för nya jobb. De små beloppen räcker tyvärr inte till nya ansökningar då kön av redan inkomna ärenden är lång.

Saknade ridhus i Veddige

Anki bor med sin familj på en mindre gård i Långakärr strax norr om Veddige dit de flyttade 2014. Till gården hör ca 10 hektar mark. Ankis dotter har tidigare ridit dressyr med ponny på elitnivå och har numera övergått till stor häst. När familjen flyttat till Veddige insåg de att det var långt till närmaste ridhus som var öppet för träning vid dåligt väder. Stallet där dottern tidigare red hade sökt EU-stöd för utveckling av verksamheten så Anki visste att den möjligheten fanns. 2015 sökte hon därför investeringsstöd för att bygga

ett ridhus som skulle vara möjligt för hästägare i Veddigettrakten att rida i. Syftet var att öka konkurrenskraften, skapa arbetstillfällen och erbjuda kvalitativ hästräning året om oavsett väder. Ansökan om stöd gjordes digitalt på Jordbruksverket och var inte helt lätt att göra. De fick först avslag på sin ansökan och fick reda på att de använt fel kod. Efter kontakt med Länsstyrelsen skickades en ändring av ansökan in och Anki lyckades till slut få sin ansökan rätt. Hon är mycket nöjd med den hjälp

Det nya ridhuset som byggs av Stall Långakärr

och stöd hon fått av Länsstyrelsens handläggare.

Ridhus för uthyrning

När beslutet om investeringsstöd kom innebar det att 40 procent av kostnaden för investeringen skulle finansieras av Landsbygdsprogrammet. Ett nytt ridhus på 20x60 meter och uppfräschning av stall och sadelkammare ingick. Stallet har plats för 4 hästar och för familjens minishetlandspionier. Ridhuset hyrs ut till dressyrtränare och till hästägare i närområdet som behöver träna på inomhusbana när vädret är dåligt. Anki sköter tillsammans med familjen stall och ridhus vid sidan om sitt heltidsjobb.

Levande landsbygd

På frågan om hon skulle rekommendera andra att söka investeringsstöd, svarar Anki ”Ja, verkligen. Det är ett sätt att hålla landsbygden levande”.

Text: Annica Lindén

Kurser om Livsmedelshygien

Länsstyrelsen erbjuder flera kurser inom livsmedelshygien i samarbete med Anticimex AB för de som driver, är anställda eller funderar på att starta livsmedelsproducerande företag. Kurserna erbjuds nu även via nätet och har lite olika inriktning.

Grundkursen omfattar grundläggande kunskaper om livsmedelshygien, där du får kännedom om livsmedelshandlingens grundförutsättningar med olika smittämnen och smittkällor. Kurser erbjuds även inom HACCP. HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points) brukar på svenska översättas till riskanalys med kritiska styrpunkter. Det är en

standardiserad arbetsmetod som beskriver hur man systematiskt kartlägger, bedömer och kontrollerar faror i livsmedelsproduktionen. Det kan handla om mikrobiologiska, kemiska, allergena och fysikaliska faror. Livsmedlen måste vara säkra för konsumenten.

Kurser och rådgivning HACCP

HACCP i praktiken lär ut ett arbetsätt för att bedöma och kontrollera alla faror som kan vara ett hot i livsmedelsproduktionen. Man behöver ha gått kursen i grundläggande livsmedelshygien innan man kan gå HACCP. Har man gått kursen i HACCP och tycker det är svårt att implementera allt hemma i sin verksamhet, erbjuder Länsstyrelsen även rådgivning inom området.

Pensionat Sägknorren har gått kurs i HACCP

Susanne Källén driver Pensionat Sägknorren i Simlångsdalen och hon gick kursen i HACCP i praktiken för att förnya sina kunskaper. Hon säger att det är skönt att kunna känna att hon har koll och att hon har alla papper klara om hon skulle få kontroll. Hon driver pensionatet tillsammans med sin man. Pensionatet har både stugor och vandrarhem och i restaurangen serveras dygnets alla måltider, som Susanne lagar med kärlek och omsorg med lokala råvaror.

Text och bild: Ingvor Johansson

Kurs om HACCP i praktiken, december 2020

Välkommen till våra kurser och rådgivningar!

Se annonserna nedan och inne i tidningen.

Fler kurser och rådgivningar publiceras kontinuerligt i Länsstyrelsens kalender och nyhetsbrev.

Se mer: www.lansstyrelsen.se/halland

Planerade utbildningar i grundläggande livsmedelshygien

Digital utbildning i livsmedelshygien för dig som driver, är anställd i eller tänker starta verksamhet där man hanterar livsmedel på den halländska landsbygden. Utbildningen genomförs i två steg under två förmiddagar.

Juni:

Tisdag 15/6 och torsdag 17/6 8.00-12.30, sista anmälningssdag 8/6

September:

Tisdag 7/9 och torsdag 9/9 8.00-12.30, sista anmälningssdag 30/8

Oktober:

Tisdag 5/10 och torsdag 7/10 8.00-12.30, sista anmälningssdag 27/9

November:

Tisdag 9/11 och torsdag 11/11 8.00-12.30, sista anmälningssdag 1/11

Anmälan och frågor:

Ingvor Johansson, 010-224 33 93, ingvor.johansson@lansstyrelsen.se

Caroline Malmgren, 070-915 01 65, caroline.malmgren@anticimex.se

Rådgivning om marknadsföring i sociala medier

Att arbeta med sociala medier är nyckeln till tillväxt och utveckling för alla företag idag, och med vår rådgivning kommer ni att få lära er allt ni behöver veta och lite till för att lyckas på sociala medier.

Grupprådgivning onsdag den 26 maj, klockan 13.00-17.00.

Fyra timmars rådgivning, digitalt via valfritt medium enligt överenskommelse.

Enskild rådgivning

Fyra timmar, digitalt eller på valfri plats enligt överenskommelse

Anmälan och frågor:

Ingvor Johansson, 010-224 33 93, ingvor.johansson@lansstyrelsen.se

Jonas Westling, 073-405 35 15, jonas@smartonsocial.se

Bli nästa "svinnovation" - rådgivning om matsvinn

Vill du omvandla dina kostnader för avfall till vinst samtidigt som du gör en god sak för miljön? Det är precis det du gör om du tar hand om maten som du i vanliga fall lägger i sop-tunnan. Med vår rådgivning ger vi dig kunskap och verktyg för att du ska kunna ställa om livsmedelsflödet i din verksamhet på ett sätt som ger lägre kostnader, ökad omsättning och minskat klimatavtryck.

4 timmars rådgivning, digitalt eller på valfri plats enligt överenskommelse.

Anmälan och frågor:

Ingvor Johansson, 010-224 33 93

Utbildningar inom HACCP

Distansutbildning i HACCP-principerna uppdelat på två delar. En del genomförs på egen hand och den andra delen med lärare via Teams.

Observera att del 1 måste vara genomförd innan du kan delta vid del 2 och att du måste anmäla dig till utbildningarna 14 dagar före det lärarledda utbildningstillfället.

HACCP utbildning 7 september

Del 1 genomförd senast 31 augusti.

Del 2: Tisdag den 7 september 8.30-12.00. Sista anmälningssdag 24 augusti.

HACCP utbildning 23 november

Del 1 genomförd senast 16 november.

Del 2: Tisdag den 23 november 8.30-12.00. Sista anmälningssdag 9 november.

Anmälan och frågor:

Ingvor Johansson, 010-224 33 93

Caroline Malmgren, 070-915 01 65

Per Johansson, 070-915 01 78

Rådgivning HACCP

Om du gått utbildning i HACCP principerna kan du få rådgivning på din anläggning för att se att HACCP kraven uppfylls. Vid rådgivningen går vi igenom HACCP på din anläggning och uppdaterar aktuell plan för HACCP. Vi ger även råd och tips om förbättringar.

Anmälan och frågor:

Ingvor Johansson, 010-224 33 93

Per Johansson, 070-915 01 78

Lantbruksnytt - Halland

Tidskrift för lantbruk och landsbygd i Hallands län

Utges av Länsstyrelsen Halland, landsbygdsenheten, 301 86 Halmstad

Tel. 010-224 30 00 Hemsida: www.lansstyrelsen.se/halland

Ansvarig utgivare: Kristin Ovik

Redaktör: Barbro Kindt Tryck: Ale Tryckteam AB

Lantbruksnytt finansieras av EU och svenska staten

Framsida:

Skummeslöv brygga. Byggt med bidrag från EU:s Landsbygdsprogram inom stödet för turism.
Foto: Anette Ekendahl

